

Az állami erdők Magyarországon

Jelentés az állami erdészeti társaságok 2006. évi tevékenységéről

Növekedés, felelős törődés

Az állami erdők jó kezekben

A közvagyonnal eredményesen gazdálkodó állami erdészeti társaságok idén először ebben a formában is számot adnak tevékenységükről a széles nyilvánosság előtt. Ez az összeállítás képet kíván nyújtani az állami erdészeti társaságok elmúlt évi tevékenységéről, az erdővel való felelős törődés sokrétűségéről.

Az erdő sokszínűségét sem leírni, sem megmutatni nem lehet a maga teljességében, hiszen az erdő minden érzékszervünkre hat. Ha nyitott lélekkel járjuk végig tekintetünket Magyarországon, örömmel láthatjuk, hogy a hozzáértő erdőgazdálkodás úgy tudja biztosítani a természetes anyagok felhasználásának lehetőségét, hogy közben megteremti és fenntartja az erdei életközösség egészségét, erejét.

Hazánkban 1,2 millió hektár erdő állami tulajdonban lévő nemzeti kincs, és tartósan 100%-ban állami tulajdonban vannak az ezt kezelő társaságok is. Kivételes hivatás az erdészeké. Az erdőben és az erdőért dolgoznak: szeretik, és büszkéek rá. Büszkéek arra is, hogy Magyarország területének 20%-a erdő, s hogy ez az erdőterület az elmúlt 80 évben 1 millió hektárral, 500 ezer futballpályányi területtel nőtt, és folyamatosan nő.

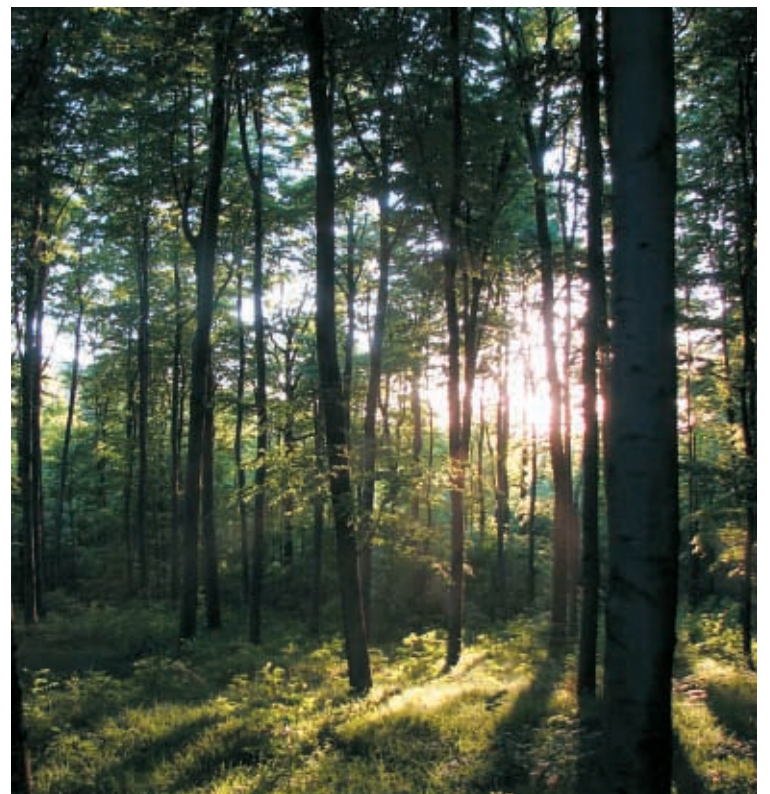
Az erdő Földünk, s a rajta élő emberek egyik életforrása, a természeti tényezőktől és emberi beavatkozásoktól függő életközösség és élőhely. Éppen emiatt válik egyre fontosabbá az egyén számára is. Ez az a legfejlettebb szárazföldi életközösség, amely magában foglalja a talajban élő mikroorganizmusokat, a földfelszínen élő mohákat, gombákat,

lágó és fás szárú növényeket, a benne élő rovar-, madárvilágot és vadállományt.

Magyarország erdőterülete az elmúlt mintegy 80 évben töretlen ütemben gyarapodott.

Az erdész szakemberek irányításával megvalósult nagyarányú erdőtelepítések és fásítások eredményeként az 1921-ben még alig több mint 1 millió hektár erdőterületünk ma már meghaladja a 2 millió hektárt. Nemcsak európai viszonylatban, de a világon is egyedülálló ez a változás. Mindez a tradicionális, a fenntartható, tartamos erdőgazdálkodás mellett elkötelezett erdőkezelő szakembereknek — nevezük nevén — az erdészeknek, erdőmérnököknek köszönhető.

Az erdők hármasság — környezetvédelmi, közjóléti és gazdasági — rendeltetését az 1972-es Erdészeti Világkongresszus ma-

gyar szakemberek javaslatára fogalmazta meg. A 2006-ban életbe lépett Nemzeti Erdőprogram alapján a jövőben is folytatódnak

majd az erdőtelepítések, így erdőszültségünk a közeljövőben meghaladja majd az ország területének 25%-át.

Erdei gazdagság

Aligha szeretne bárki is egy szintetikus világban élni, ahol műanyagból van a parketta, az asztal és a szék. Talán nincs is olyan nép, akinek monda- és hiedelemvilágából kimaradt volna az erdő titokzatos világa. Az áthatolhatatlan, rejtelmes erdő mélyén sejtette az ember az élet titkos forrásait. A mai kor embere pedig már az erdő mérhetetlen gazdagságára csodálkozik rá. A természetjárónak az erdőről a tiszta levegő, a madárdal jut eszébe. De a kérdésre, hogy mi az erdő, a természettudós válasza is jól követhető. „Az erdő fás és lágó szárú növények alkotta, többszintű növényi társulásokból álló közösség, amelyben a növény- és állatvilág szoros kölcsönhatásban él egymással és környezetével.”

A Nemzeti Erdőstratégia és Erdőprogram éppen ezért az alábbiak szerint foglalja össze az erdőgazdálkodás stratégiai elemeit, és főbb területeit:

- Az erdő szerepe a globális szénháztartásban és a klímaváltozás enyhítésében
- Biológiai sokféleség, biotóp és fajvédelem, talaj- és levegővédelem és az erdő egyéb védelmi hatásai
- Az erdő, mint a pihenés és felüdülés színhelye és infrastrukturális szolgáltatásai
- Az erdő, mint a környezetbarát nyersanyagok szolgáltatója
- Tartamos erdőgazdálkodás a fenntartható fejlődés részeként és érdekében.

Természetes növénytakaró

Magyarország túlnyomórészt az európai lombhullató erdők, az Alföld egyes részei az erdős sztyepp zónájába tartoznak, de hazánk területének csak 9%-án maradt fenn az eredeti növénytakaró, az emberi tevékenység következtében. Növényfajokban való gazdagsága viszont a Föld átlagának csaknem tizenötszöröse.

A területének nagyobb hányadát elfoglaló alföldi térségre kevés csapadék és szélsőséges hőmérsékleti viszonyok jellemzőek. A nyugat-dunántúli régió, valamint középhegységeink, a 400

métert meghaladó tengerszint feletti magasságú területeink a természetesen erdőszült tájaink, ahol az évi csapadék általában meghaladja az erdők el-tartásához szükséges 600 mm-t. Az alföldi tájakon zárt erdő természetes körülmények között csak akkor jelenhetett meg, ha a kevés csapadékot valamilyen más vízforrás kiegészítette. Ilyen a fagyókerek számára elérhető közelségű, de nem túl magas talajvíztükör, vagy a folyók mentén az ismétlődő vízkiöntéseknek a talajokat vízkapacitásig feltöltő vízkészlete.

Hamarosan elérhető: www.erdő.hu

Az utóbbi évtized egyik legszembetűnőbb változása, hogy az információk és élmények összegyűjtésében az internet vette át a vezető szerepet. Erre a — szakkifejezéssel élve: médiahasználati — sajátosságra reagálva hamarosan az állami erdők is „elérhetőek és felfedezhetőek” lesznek a világháló segítségével. A magyar állami erdőgazdálkodás hivatalos portálja a www.erdő.hu (igen, így ékezetten írva az internetes oldal címét) gazdag és széles keresztmetszetet kínáló tudásbankként, interaktív közvetítőként és hírforrásként szolgál majd minden érdeklődőt.

Az adatokkal, térképekkel, képgalériákkal színesített összeállításban kiemelt szerepet kap az erdő és az ember kapcsolatának, és az erdők természeti értékeinek bemutatása.

Az előkészületben lévő internetes oldal szerkezete híven követi majd az erdő és erdőgazdálkodás hármasság, gazdasági, környezetvédelmi és rekreációs szerepét.

AJÁNLÓ

Az erdészeti társaságok mérlege és eredménykimutatása

(6. oldal)

Az ÁPV Zrt.-hez tartozó 19 erdészeti társaság 2006-ban is sikeresen teljesítette feladatait, kötelezettségeit

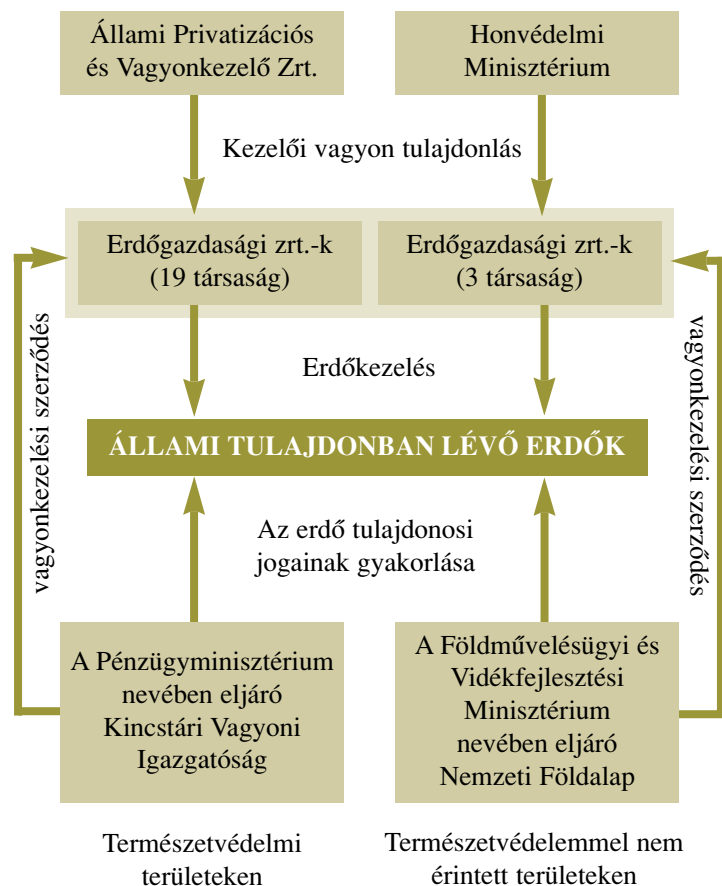
Szépség, érték az erdő faiban

(7. oldal)

Hosszú távon biztos az állami erdők jövője Magyarországon

Az állami erdészeti irányítás szervezete

Generációk tudása vigyázza az erdőt

Az Országos Erdészeti Egyesület az erdészeti ágazat legrégebbi és legnagyobb tagsággal rendelkező szakmai érdekképviseleti civilszervezete, 1866-ban alapították. Az Egyesületben 35 helyi csoport, 23 szakmai szakosztály, 4300 fő egyéni és 77 jogi tag végzi a munkát. Az Egyesület életében meghatározó szerepet töltenek be az állami erdészeti társaságok. Az Egyesület tagságának több mint kétharmadát az erdészeti társaságoknál aktív munkát végzők vagy már nyugállományba vonult munkatársai adják.

Az Egyesület a 2006. évben 287 rendezvényt szervezett, melyeken 16 685 fő vett részt, nagyjából a társaságok közreműködésével. A legnagyobb szabású éves rendezvény a Vándorgyűlés, melyen hagyományosan mintegy 700 erdész vesz részt.

Az erdészek minden évben szakmai találkozón bővítik ismereteiket

Alkalmazott tudomány

Az erdészeti kutatások döntő többsége alkalmazott jellegű, így az eredmények kutatási jelentések, szakértői anyagok, szaktanácsadás, valamint továbbképzés formájában állnak a gyakorlat rendelkezésére.

Az Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI) szervezeti egységeinek (tudományos osztályok, kísérleti állomások) tevékenysége a következő: erdei ökoszisztémák víz- és szervesanyag-forgalmának vizsgálata; az ökológiai potenciál és a fatermőképesség közötti összefüggés pontosítása, termőhely térképezés; a természetközeli erdők erdőművelési kérdéseinek tisztázása; gyorsan növő fajok termesztechnológiájának a fejlesztése; energetikai ültetvények ökológiai megalapozása, nagy hozamú szaporítóanyag előállítás; egészségi állapot-monitoring működtetése, erdővédelmi technológiák kidolgozása; új ellenálló fajfajta előállítás és az őshonos fajállományaink genetikai erőforrásainak fenntartásához szükséges irányelvek kidolgozása; a természetvédelmi korlátozások hatás-elemzése és jövedelmezőségi vizsgálatok.

Nem középkorok fokán

Sopron az erdészeti oktatás-kutatás magyarországi fellegvára. Az egyetlen hazai felsőfokú erdészeti képzés jelenleg a Nyugat-Magyarországi Egyetem keretében belül az Erdőmérnöki Karon folyik. A kar őse a III. Károly által 1735-ben Selmecbányán alapított Bányászati és Erdészeti Főiskola, melyet Mária Terézia 1770-ben akadémiai rangra emelt. Az önálló erdészeti képzés az intézményben 1808-ban indult meg és már az első világháború előtt — Magyar Királyi Bányászati és Erdészeti Főiskola néven — húsz jól felszerelt tanszékkal működött.

A világháborút követően Selmecbánya az újonnan alakuló Csehszlovákiához került, ezért az iskola 1919-ben Sopronba települt át. Abban, hogy a békeszerződéssel Sopront nem csatolták el Magyarországtól, nagy szerepet játszott az idekerült főiskolások fegyveres ellenállása (Ágfalvi csata), s a szavazás során tanúsított magatartás. Ettől kezdve a hét karral rendelkező Nyugat-Magyarországi Egyetem 2000. január 1-i megalapításáig az oktatás számos szervezeti és tartalmi változáson ment át. A szakma szempontjából a legjelentősebbek között említendő a Faipari Mérnöki Kar 1957. évi,

a Székesfehérváron működő Földmérési és Földrendezői Főiskolai Kar (ma Geoinformatikai Főiskolai Kar) 1972. évi megalapítása, a Róth Gyula Gyakorló Szakközépiskola és Kollégium egyetemi fenntartásba kerülése (1999), továbbá a Nyugat-Magyarországi Egyetem szellemiségének a „zöld egyetem” szlogenrel történő meghatározása. Utóbbi annyit tesz, hogy természeti, társadalmi, emberi környezetét az életminőség megőrzése és javítása érdekében igyekszik alakítani, karait a környezettudatos gondolkodásmód jellemzi. Ma az Erdőmérnöki

Karon erdőmérnöki, környezetmérnöki, környezettudományi, vadgazdálkodási, természetvédelmi mérnöki szakokon folyik felsőfokú képzés. Az oktatást botanikus kert, informatikai laboratórium, jól felszerelt könyvtár, valamint erdészeti, faipari és földmérés-történeti gyűjtemény (múzeum) segíti.

Az egyetemről szervezettel független gazdasági társaságként ugyan, de közcélú feladatai között első helyen a gyakorlati oktatás és a kutatás segítségét szerepeltetve működik a soproni székhelyű, a TAEG Tanulmányi Erdőgazdasági Zrt.

Évente félszáz jól képzett erdőmérnök hagyja el a nagy múltú soproni egyetemet

A törvény szigorával védve

Erdeink jelenlegi területe, állapota a több évszázados emberi tevékenység során alakult ki. Az erdő által nyújtott termékekre, szolgáltatásokra hosszú távon csak akkor számíthatunk, ha szakszerűen kezeljük erdeinket, megóvjuk őket a káros hatásoktól, a túlzott használatától és igénybevételétől. Biztosítjuk a növény- és állatvilág sokféleségét, az erdei életközösség dinamikus egységét. Az erdő fenntartása és védelme az egész társadalom érdeke, jóléti szolgáltatásai minden embert megilletnek, ezért az erdővel csak a közérdekekkel összhangban, szabályozott módon lehet gazdálkodni. Ennek a célnak a megvalósítását szolgálják az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV. törvényben (erdőtörvény) megfogalmazott előírások, gazdálkodási szabályok. Az állami tulajdonban lévő erdőkkel szemben törvényi szinten megfogalmazódik a közérdeklő feladatok fokozottabb ellátása, ami az erdők védelmi (környezetvédelem, természetvédelem), egészségügyi-szociális, turisztikai, oktatási-kutatási szolgáltatásainak biztosítását jelenti.

Mindezen feladatok megvalósulásának az alapja, hogy az erdőben a gazdálkodás az erdészeti szakigazgatás által jóváhagyott — a körzeti erdőtervekre épülő — tízéves üzemtervek

alapján folyik. Az üzemtervekben szereplő feladatokat éves erdőgazdálkodási szakaszokra kell lebontani, melyeket az erdészeti szakigazgatás illetékes szerve hagy jóvá, és ellenőrzi annak végrehajtását. Az üzemtervi előírásoktól eltérni csak kivételesen indokolt, engedélyezett esetekben, például elemi kár esetén lehet.

Magyarországon az erdészeti szakigazgatás hagyományosan az agrárigazgatáshoz, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumhoz kötődik. Az erdőtervény az erdészeti igazgatás három szintjét különíti el. A hierarchia legfelső szintjén a miniszter, középső szintjén az országos erdészeti hatóság — a minisztérium illetékes főosztálya —, legalsó szintjén pedig az országos erdészeti hatóság területi szerve, az Állami Erdészeti Szolgálat áll. Az erdészeti szakhatóság feladatai egyrészt szervezési, másrészt hatósági jellegűek. Ezek közül a legfontosabbak az erdővagyon változá-

sát leíró adatok gyűjtése, a fenntartható erdőgazdálkodást biztosító körzeti erdőtervek elkészítése, az országos és körzeti hozamszabályozás elkészítése, az erdővagyon leíró természetes adatok elemzése, az erdővagyonról és annak változásáról szóló tájékoztatás, az erdőgazdálkodás tervszerűségének biztosítása az üzemterveken és az éves erdő-

gazdálkodási terveken keresztül, az erdőgazdálkodás jogszabályban meghatározott ellenőrzése, az erdőgazdálkodók nyilvántartása, az erdészeti szakszemélyzet nyilvántartása, az erdőgazdálkodással kapcsolatos állami támogatások odaítélése és felhasználásuk ellenőrzése.

A szigorú gazdálkodás tulajdonságaitól függetlenül minden Magyarországon található erdőre, fásításra, valamint erdőtelepítésre kijelölt területre egyformán érvényes. Nagyrészt ennek köszönhető, hogy a szakszerű és tartamos erdőgazdálkodás vonatkozásában hazánk világvilágban is élén jár.

Természetközeli gazdálkodás

Az ember a természet erőforrásaiból biztosítja a megélhetését, és ennek érdekében gazdálkodik a környezetében és a környezetével. A jelenlegi ismeretek szerint az egyetlen újratermelhető nyersanyagforrás a növényzet, így az erdő is, aminek természetével az emberiség biztosítja táplálékát, kielégíti nyersanyag- és energiaigényét. A megújuló, környezetkímélő energiaforrások között a fás szárú növények fontos helyet foglalnak el. A szükségletei kielégítése érdekében az ember évszázadok óta használja, gazdálkodik az erdővel.

A mai kor erdészének legfontosabb feladata, hogy a meglévő favagyonnal hosszú távra előrelátva tartamosan úgy gazdálkadjon, hogy a társadalom erdő iránti igényeinek mind magasabb fokú kielégítése mellett a favagyon

sem mennyiségben, sem értékben ne csökkenjen, és a gazdálkodás lehetősége a jövő nemzedékei számára is fenntartható maradjon.

Az erdészek, erdőgazdálkodók célja a folyamatosan fenntartható fejlődés biztosítása az erdő javainak használata során. Jelenleg a magyarországi erdők 350 millió m³ fakészlete évente 11 millió m³-rel gyarapszik a fák növekedése révén, a fakitermelés pedig 7–8 millió m³. Ennek közel a fele az állami erdőkből, s közel a fele a magánérdőkből kerül ki, ez utóbbi folyamatosan gyarapszik.

A természet védelme a környezetvédelem alapvető eleme, nemcsak egy ország társadalma, hanem az egész emberiség jól felfogott érdeke. A természetvédelemben az erdészek úttörő sze-

repet játszottak, és tevékenységük ma is meghatározó. A természetvédelem alapjait a szakszerűen gazdálkodó erdész rakta le, és az erdő folyamatos gondozásával szinten tartja. Az erdészszakma, az erdészek által alkalmazott erdőkezelési technológiák folyamatosan fejlődnek — az erdőt alkotó fajok várható életkorát áttekintve ez néha emberöltőkkel mérhető —, figyelembe véve a társadalmi igények és érdekek változását. Fontos kérdés és feladattá vált, hogy a természetközeli erdőben természetközeli erdőgazdálkodás valósuljon meg, ami a természeti folyamatokat mintázó, azokat optimálisan felhasználó, a biológiai sokféleséget biztosító gazdálkodási mód.

Ezek a termelési módok igénylik az erdei úthálózat bővítését, és a gyakori kis volumenű termelést, mely tényezők a költségek növekedését okozzák.

Az erdők hozama hagyományos vágásos üzemmód mellett is alacsony tőkearányos jövedelmet biztosít, ennek ellenére más agrárágazatokhoz viszonyítva egyre csökkenő mértékben támogatott.

Az erdészeti társaságok az állami erdőket, az ország erdeinek 56%-át kezelik, szakmailag elhivatott, hozzáértő szakemberekkel. A magyar jogrendszer törvényi szinten — több uniós ország elismerését is kivívva — garantálja az erdőgazdálkodást. Az erdészeti társaságok is ezen törvé-

nyek alapján, az erdészeti hatóságok által — védett területek esetében a természetvédelmi hatóságok engedélyével — kiadott 10 éves üzemterv, és az abból, a gazdálkodók által évente készített, és a hatóság által engedélyezett erdőgazdálkodási terv szerint végzik munkájukat.

Védett területeken a természetvédelmi szakma részéről a szükségesnél lényegesen nagyobb a korlátozás —, mint a vágáskorok emelése, a fakitermelések mennyiségi, időbeni és térbeli korlátozásai, az előírt fafajcserék, munkarendszerek, vegyszerhasználati korlátozások — a fakitermelések mennyiségének csökkenését, a faanyag minőségének romlását, és többletköltségeket okoznak. Ezekkel a költségekkel számolunk, gazdálkodásunk részét képezik.

Az állami erdészeti társaságok, ahol ez lehetséges, az ökológiai érdekeket is szolgáló, és

ökonómiai szempontokat is figyelembe vevő természetközeli gazdálkodási munkamódszerekkel dolgoznak. Ilyen az állandó erdőborítás, szálalás, természetes (csoportos, vonalas) felújítóvágások, őshonos fafajokra való erdő-átalakítás (pl. fenyveseket bükkösökké). A termőhely, a klíma adottságait figyelembe véve a természetes, természetközeli erdőgazdálkodási módszerek maximális kiterjesztésére törek-szenek.

Az állami tulajdonú társaságok kezelésében lévő erdők nagysága teszi lehetővé, hogy a különböző minőségű és adottságú erdőterületek jövedelmét, illetve veszteségeit kiegyenlítve, a rossz minőségű, gyenge termőhelyen álló erdőterületek fenntartását és a bevétellel nem fedezett közcélú, közjóléti szolgáltatásokat is biztosítani tudja a jobb termőképességű erdők hozamából.

„Erdő” helyén „erdő”

„Erdő” alatt „erdő”

Természetvédelmi szolgáltatások, erdőrezervátumok

Az ember felelőssége megnőtt a természeti folyamatok megértésében, működőképességének megőrzésében és a környezeti állapot javításának és fenntartásának terén.

Az erdő olyan ökoszisztéma, amelynek szerves része a termőhely, az erdő természetes növény- és állatvilága — a faállománnyal és a vadállománnyal együtt —, valamint az erdőhöz tartozó egyéb természeti és környezeti értékek, ezért ezek egységként kezelhetők. Mint a legkevésbé háborított élőhely, biztosítékot nyújt az élővilág fennmaradásához, védi a talajt, a vizet, tisztítja a levegőt, pihe- nést biztosít az ember számára, tájalkotó elem, a kultúra egyik színhelye és anyagi-természeti alapja, ugyanakkor megújítható anyagi-társadalmi javakat is szolgáltat.

A természetközeli erdőgazdálkodást akkor lehet legjobban megvalósítani, ha a természet folyamatait, és az erdőre gyakorolt hatásait megismerjük, és az erdő kezelése során a természet-

ben végbemenő folyamatok kedvező hatásait alkalmazzuk.

A hosszú távon kialakuló természetes folyamatok megismerése érdekében 72 erdőrezervátum került kijelölésre 3800 hektár magterülettel, és a hozzá tartozó 9600 hektár védőzónával az ország különböző, arra alkalmas helyein.

Erdőrezervátumnak nevezzük az olyan jogszabályi oltalom alatt álló erdőterületet, ahol az erdőnek az emberi beavatkozás nélküli természetes fejlődési folyamatait ismerjük meg hosszú távú megfigyelések eredményeként. Az erdőrezervátum egy kiemelkedő természetvédelmi értéket jelentő erdei ökoszisztéma megóvása, ahol a kutatáson kívül semminemű emberi tevékenység nem történik.

A társaságok a jóváhagyott éves erdőgazdálkodási tervekben a természetvédelmi hatóságok által meghatározott előírások, gazdálkodást korlátozó intézkedések végrehajtásában szorosan együttműködnek az érintett nemzeti parkok szakembereivel.

A természetvédelmi szempontok fokozott előtérbe helyezését szolgálja a Madárvédelmi és az Élőhelyvédelmi céllal kijelölt Natura 2000 területe, mely hazánk területének közel 21%-án megtörtént. Az eredeti védett területeink csaknem mindegyike bekerült a hálózatba.

Erdőtanúsítás

Az FSC erdőtanúsítási bizonyítvánnyal rendelkező erdőgazdálkodók olyan — világviszonylatban rögzített és elfogadott — gazdálkodási feltételeknek felelnek meg, amelyek teljesülése bárki számára igazolja, hogy a gazdálkodó a tartamosság, természetserűség, jogszerűség elveit betartva, szakmailag megalapozott tervek iránymutatásaival, a biológiai sokféleség (biodiverzitás) fenntartásának követelményeit maximálisan betartva végzi munkáját.

Tudja-e...

- ◆ hogy a vegetáció, ezen belül az erdőtakaró jelentős szerepet játszik a klíma stabilizálásában;
- ◆ hogy a magyarországi erdőben tárolt szén mintegy 380 millió tonnára becsülhető;
- ◆ hogy ez a tárolt szén 1,3 milliárd tonna légköri szén-dioxidnak felel meg;
- ◆ hogy egy hektár erdő több mint 10 tonna szén-dioxidot von ki a légkörből, a magyarországi erdők 6,9 millió tonnát minden évben;
- ◆ hogy egy hektár erdő 10 tonna oxigént termel minden évben, ami 57 ember szükséglete;
- ◆ hogy egyetlen fa évente hat zsák port szűr ki a levegőből, egy hektár erdő pedig 60 tonnát;
- ◆ hogy egyetlen fa által kibocsátott vízpára megtöltene egy gyermekfürösztő kádat;
- ◆ hogy a 2007. évben az év fája a szelídgesztenye, az év madara a mezei veréb;
- ◆ hogy az ibolya magvait a hangyák terjesztik;
- ◆ 3 másodpercenként 1 bruttó köbméterrel növekszik az élőfa-készlet Magyarországon?

Munkahelyeket teremt az erdő

Az erdészeti közmunkaprogram a legkiterjedtebb Magyarországon

Az erdő és az erdőgazdálkodás elválaszthatatlan mindennapjainktól. Az erdő nemcsak a tiszta környezetet, a természetközeli élményt, vagy a jó levegőt jelenti, hanem nagyon sok ember számára a munkát, a mindennapi kenyeret is biztosítja. Sok ezerre tehető azoknak a családoknak a száma, akik részben, vagy — például egyes hegyvidéki területeken — kizárólag az erdőgazdálkodásból szerzett jövedelemből élnek. A síkvidéki erdőgazdálkodásból élők megélhetésüket ki tudják egészíteni hagyományos mezőgazdasági tevékenységekből is.

Az állami erdőművelési közmunkaprogramok nemcsak az állástalanoknak jelentenek 3–9 hónapra munkalehetőséget, hanem ennek nyomán az erdészeti társaságok is munkaerőhöz jutnak erdőápolási feladatok elvégzésére, közjóléti létesítmények karbantartására. Az első erdei közmunkaprogram 1997-ben indult, akkor még csak 3, az ÁPV Zrt. erdészeti portfóliójához tartozó társaság részvételével. 2004-ben 8, 2006-ban pedig 17 erdészeti társaság részvételével. Az idei közmunkaprogramban több mint 400 településről már átlagosan 2100 regisztrált állástalan dolgozik, 1,713 milliárd forintos projektköltséggel. A költségek 80%-át a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, és a tulajdonos ÁPV Zrt. biztosította. Új elem, hogy a munkanélküliek egy része szakképzésben is részesül. A foglalkoztatott munkanélküliek és a

Az erdei közmunkaprogramok anyagiakban ki nem fejezhető értéket teremtenek

tavaly például több mint 4000 érintett család anyagi helyzetének javításán túl a közmunkaprogram jelentősen hozzájárult a hazai erdővagyon minőségi és mennyiségi gyarapításához. Összességében az erdei közmunka az azonnal jelentkező és kézzelfogható eredményein felül anyagiakban ki nem fejezhető társadalmi és környezeti értékteremtő erővel bír.

Nagy kihívást jelent az állami erdővagyonnak a megóvása is. Az illegális fakitermelés egy-egy térségben már nemcsak az ún. megélhetési bűnözés és engedély nélküli gallyszedés, tűzifagyűjtés kategóriáját meríti ki, hanem kifejezetten erdőirtással fajult, ezzel az egyik leg súlyo-

sabb természetkárosítást okozva. A közmunkaprogramokban a béren kívüli juttatásként alkalmazott illetményfa segítséget jelenthet az engedély nélküli fakitermelés visszaszorításában is.

Az erdészeti munka sokak számára nemcsak hivatás, hanem életforma, sőt létforma is. Nem ritkán generációkon keresztül öröklődik a mesterség, apák a fiúknak adják át ismereteiket. Az erdőkezelési feladatok ellátásának a szokványos nyolcórás munkaidő-beosztással eleget tenni nem lehet. Ma, amikor egy erdészkerület átlagos nagysága 800–1200 hektár, az erdész szinte napi 24 órás szolgálatban van.

Értékteremtő gazdálkodás a fával

Egy fejlett társadalomban az egy főre jutó faanyag-felhasználás folyamatosan növekszik. Az emberek szeretnek a szűkebb és tágabb környezetük alakításához természetes anyagokat használni. Hazánk fából, fatermékekből importra szorul, ezért különösen fontos az itthon megtermelt fa minél magasabb színvonalú hasznosítása, a magyar faipar fenntartása és fejlesztése.

Közgazdasági megközelítésből sem mindegy, hogy egy adott termék hozzáadott értékét mennyire lehet emelni, hiszen a piacon a magas készütségű, jó minőségű termékek a jól értékesíthetők. Az állami erdészeti társaságok élen járnak a fa, a faanyag hasznosításában. A társaságok több mint fele működtet fűrészüzemet, a magyar parkettatermelés 55%-át a három állami tulajdonban lévő parkettagyár (Gyöngyös, Csurgó, Zalahaláp) adja. Több társaság foglalkozik rakodólap és csomagolóanyag előállításával, sőt a Tanulmányi Erdőgazdasági Zrt. kész faházakat is gyárt. A faanyag magas színvonalú feldolgozása nem csak azért fontos, mert a dédapáink által ültetett, nemzedékek során nevelt, esetenként 100–150 éves korban kitermelt fa megérdemli a tiszteletet, megbecsülést, hanem azért is, mert a fafeldolgozás árbevétele kiegyenlíti az erdőgazdálkodás szezonális jellegét, valamint az üzemek munkahelyeket tartanak fenn, és nem utolsósorban jövedelmet termelnek. Az erdőgazdálkodás a fa kitermeléséig ökológiai alapokon nyugvó biológiai rendszer, a fa felhasználása, hasznosítása viszont már egyértelműen a közgazdasági szabályozók által determinált folyamat, a piaci verseny része.

A fafeldolgozók az utóbbi három évben — tulajdonosi támogatással — több mint négy milliárd forintot fordítottak faipari fejlesztésekre, ami elengedhetetlenül szükséges volt a versenyképesség megtartásához. A hazai fából készült szárított, gőzölt fűrészáru, a szalagparketta és a hagyományos svédpadló, a rakodólapok és számos más fatermék zöme az állami erdészeti társaságok üzeméből kerülnek a hazai és a külföldi felhasználókhoz.

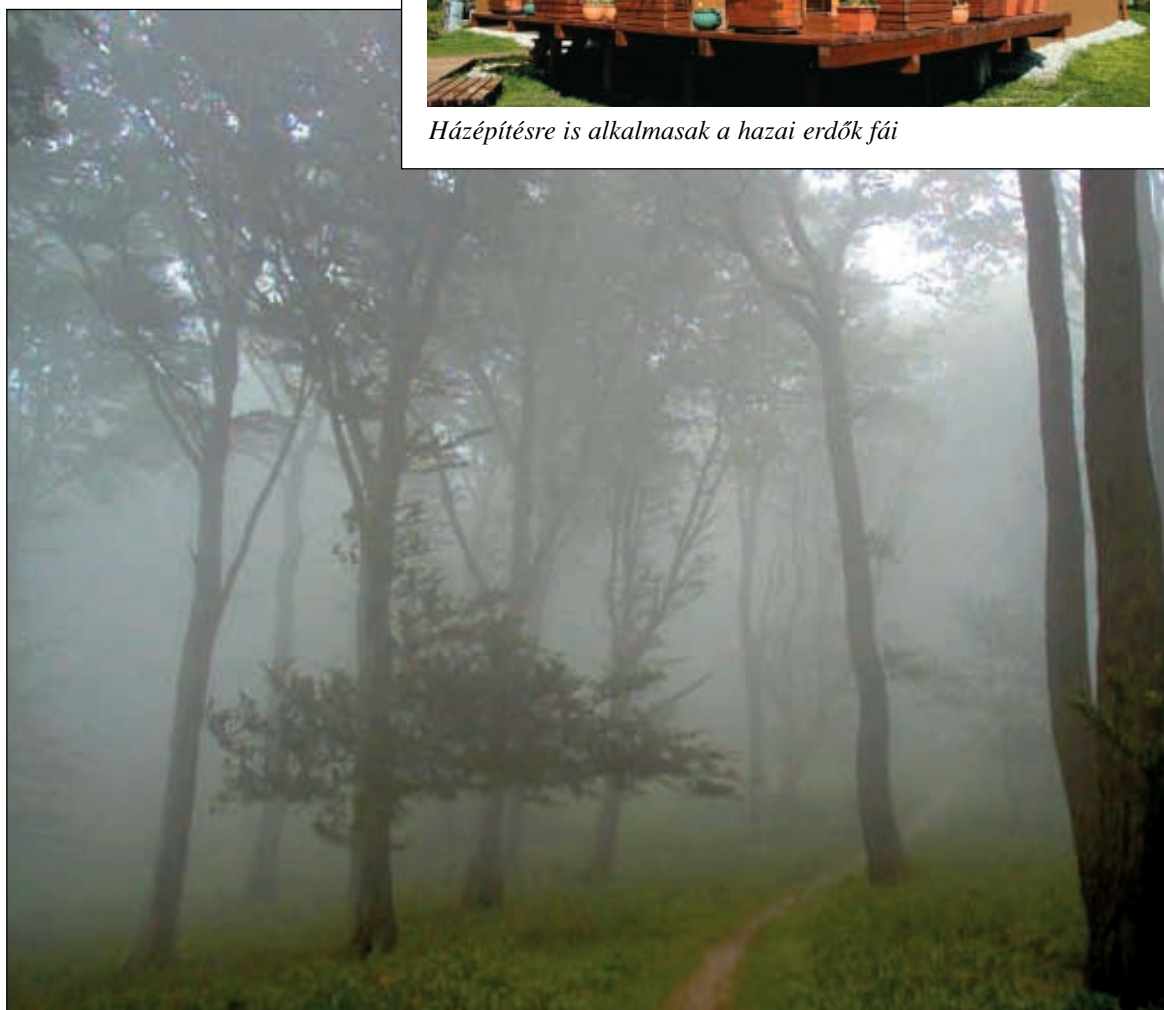
A fa — mint ahogy az „Erdő fohásza” azt csodálatosan megfogalmazza — a bölcsőtől a sírig végig kíséri az ember életét, szolgálja igényeit, ezért óvjuk, védjük az erdőt, és kezelését bízzuk a hozzáértő erdészre.

Házépítésre is alkalmasak a hazai erdők fái

Tudja-e...

- ◆ hogy Magyarország erdőterületéből 60% az állami erdők területaránya; Minden egyes magyar állampolgárra több mint 1000 m² (0,1 ha) állami erdő jut;
- ◆ hogy Magyarország legintenzívebben visszaerdősülő területe Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, ahol az éves erdőtelepítéseknek közel 20%-a történik. Egyben e megyében a legalacsonyabb az állami erdők aránya, mely csupán 29,8%;
- ◆ hogy Magyarország összterületének 8,9%-a országos jelentőségű védett terület; Hazánk összterületének mintegy 21%-a a Natura 2000 hálózathoz tartozó védett terület. Magyarországon ma 73 kijelölt erdőrezervátum található, melyek közül 70 az állami erdészeti társaságok kezelésében áll;
- ◆ hogy Magyarországon 260 km hosszúságú erdei vasútvonal működik. Ezek a vonalakon évente 1 millió kiránduló utazik;
- ◆ hogy Magyarországon 30 jegyzett erdészeti erdei iskola található; Ezek közül 22-t az állami erdészeti társaságok üzemeltetnek és tartanak fenn saját költségükön;
- ◆ hogy aki az összes erdőben lévő, vagy erdőt nagyobb mértékben érintő jelölt turistaútvonalon végighalad, az kb. annyit kell hogy gyalogoljon, mintha Magyarországot a határvonalán nyolcszor körbejárná?

Vadregényes tájak Magyarországon

Világrekordok — természetesen hazánkban!

Világrekordok diktálta követelmények mellett is megmaradni a természetes viszonyok között — talán így foglalható össze a hazai vadgazdálkodás jövője. Az állami tulajdonú erdészeti társaságok e kijelentés mindkét felében eddig is komoly szerepet vállaltak. Munkájuk eredményességét a közeli múltban is világrekordok jelzik, a természetes viszonyok fenntartása pedig az általuk kezelt erdők hosszú távú megmaradásának záloga.

Az erdőkben a vadgazdálkodás legfőbb feladata, hogy az erdők természetes tűrőképességének megfelelő, azonban minőségben kiváló vadállományt tartson fenn. Az állami erdészetek kezében a vadászat és a vadgazdálkodás az aktív természetvédelem fontos eszközévé vált. Az elmúlt évszázadok során az ember az erdők területét jelentősen csökkentette, a nagyobb erdőtümböket szétaprózta. A mezőgazdasági, ipari és lakott területek növekedése, az utak építése közvetlenül hozzájárult a nagy-

A gímszarvas a magyar erdők koronás királya

ragadozók (medve, farkas, hiúz) élőhelyének megszűnéséhez.

A nagyobb testű növényevő vadfajok, mint a szarvas, őz és a vaddisznó állománya így kikerült természetes ellenségeik állandó felügyelete alól. Elszapo-

rodásuknak csak a táplálék mennyisége, a különböző betegségek, és az ember szab határt. Az ember szabályozó szerepe nélkül ez a jelenség akár az erdők területének jelentős csökkenését is maga után vonhatná, ugyanis a túlszaporodott vadállomány kártétele megakadályozhatná az erdő természetes és mesterséges felújítását is. Az 1996. évi vadászati törvény ugyanakkor a vadat természeti kincsnek — a jövő nemzedékek számára megőrzendő esztétikai, tudományos, kulturális és genetikai értékek hordozójaként — jelöli meg. Mindemiatlant fontos, hogy az egységes szervezetben dolgozó, de az ország csupán mintegy 10%-án vadgazdálkodó állami erdészetek szakembereidája az erdő és a vad ökológiai egyensúlyának megteremtésénél irányító szerepet töltsön be.

A fenntartható erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás egységessége elsősorban az erdészeti társaságok területén tud megvalósulni úgy, hogy az üzletág egyúttal jövedelmező vállalkozás is.

A vadászat régen az ember élelemszerző tevékenységének képezte fontos részét. Napjaink Európájában a vadászat elsősorban az egészséges természeti környezet fenntartásának eszköze. Emellett százezrek számára jelent aktív kikapcsolódást. A Magyarországról származó trófeák évtizedek óta a világranglisták első helyein szerepelnek. Ez a tény, illetve a Magyarországon kialakult magas vadászati kultúra, továbbá az itt elérhető biztonságos vadászat külföldön is kedvelté tette vadászterületeinket.

A magyar vadgazdálkodás nemzetközi jó hírnevét — melynek jelentős idegenforgalmi vonzereje is van — nagyjából az erdészeti társaságok területén lévő vadállomány alapozza meg. Napjainkban a különböző bevásárló-, fürdő-, bor- stb. turizmusok között a „vadászturizmus” már önálló fogalomként jelenik meg. Az erdészeti részvénnytársaságok a vadállomány ésszerű hasznosításával, a vadászati lehe-

tőségek biztosításával jelentős teret ölelnek fel a magyar vadkereskedelmi piacon. Tevékenységük szigorúan a természet védelmét és megőrzését szolgálja, de ugyanakkor nyereségorientált is. A lőtt vad húsa ma már korszerű és az EU normák szerinti vadfeldolgozó üzemeken keresztül jut el a fogyasztókhoz. A nagy áruházláncolatok hűtőpultjain a messziről jött tengeri halak és egyéb ínycsikmélók mellett a magyar vadhús mindenhol megtalálható. E jó minőségű árualap jelentős része szintén az erdészeti részvénnytársaságok által kezelt vadászterületeken képződik, (a hazai felvásárlás 40%-a köthető hozzájuk). Termékeik a hazai piacokon túl, Nyugat-Európa számos élelmiszerpiacára is eljutnak.

Az állami kezelésben lévő nagyvadas vadászterületek igazi védjegyét a róluk származó világrekord trófeák jelentik. Egy-egy világlétszó gímikát nevelt a zalai és a gemenci erdő, és összesen hat világbajnok lapátost produkált a két leghíresebb dämvasdas terület, Gyulaj (4) és Guth (2). Jelenleg is világrekord a 2002-ben elejtett guthi dämrika trófeája, és a 2003-ban Budakeszin terítékre hozott vadkan agyara.

Szigorúan óvják a vadászati hagyományokat

Sok vadász álma: erős muflonkos

Sokoldalú erdőgazdaság

Erdészeti gépkereskedelem, vadgyümölcsök gyűjtése, vadászbolt-működtetés — az erdészeti társaságok több lábón állása a mai kor alapvető követelménye. A szakembereidája és a rendelkezésre álló technika segítségével az állami társaságok jelentős részt vállalnak a hazai erdők te-

ritésében, az autópályák környékének fásításában és a magánerdők kezelésében is.

Az állami tulajdonú erdészeti társaságok egyre több magánerdő-tulajdonos erdőkezelési feladatait végzik el. A szerződéses kapcsolat alapján újabb erdőterületek szakszerű kezelése válik

így biztosítottá. Az erdészetek meglévő piaci kapcsolataik segítik az erdőből kikerülő faanyag legjobb áron történő értékesítését. Az erdőfelújítások során előnyben részesítik a nagyobb biológiai sokféleséget eredményező természetes felújítási módokat.

A társaságok — a tulajdonos ÁPV Zrt. elvárásainak megfelelően — fontos stratégiai feladatnak tekintik az országos erdőtelepítési programban való aktív részvételt. Az uniós pénzforsorások hatására az elmúlt három évben jelentősen megnőtt az eddig mezőgazdaságilag hasznosított területeken végzett erdőtelepítés nagysága. A 2006. őszi Őpusztaszeren végzett erdőtelepítéssel hazánk erdőterületének nagysága elérte a kétmillió hektárt. Mivel általában nem rendelkeznek szabad földterülettel, az állami társaságok szerződés alapján,

magántulajdonú területeken végzik az erdőtelepítést. Tőkeerős vállalatokként a támogatások átutalásáig meghitelezik a telepítési költségeket.

A társaságok az erdőgazdálkodási alaptevékenységen felül, ahhoz kapcsolódó egyéb üzleti tevékenységet is folytatnak. Van,

ahol vadfeldolgozó üzemet működtetnek, vagy faházak építésével, forgalmazásával foglalkoznak. Ezek a kiegészítő tevékenységek a cégek több lábón állásának biztosításán felül új munkahelyeket teremtenek, és hozzájárulnak a hazai fogyasztói igények kielégítéséhez.

Magánerdőben is dolgoznak az erdőgazdaságok korszerű gépei

Folyamatosan gyarapodnak a közjóléti létesítmények, szépülnek az arborétumok

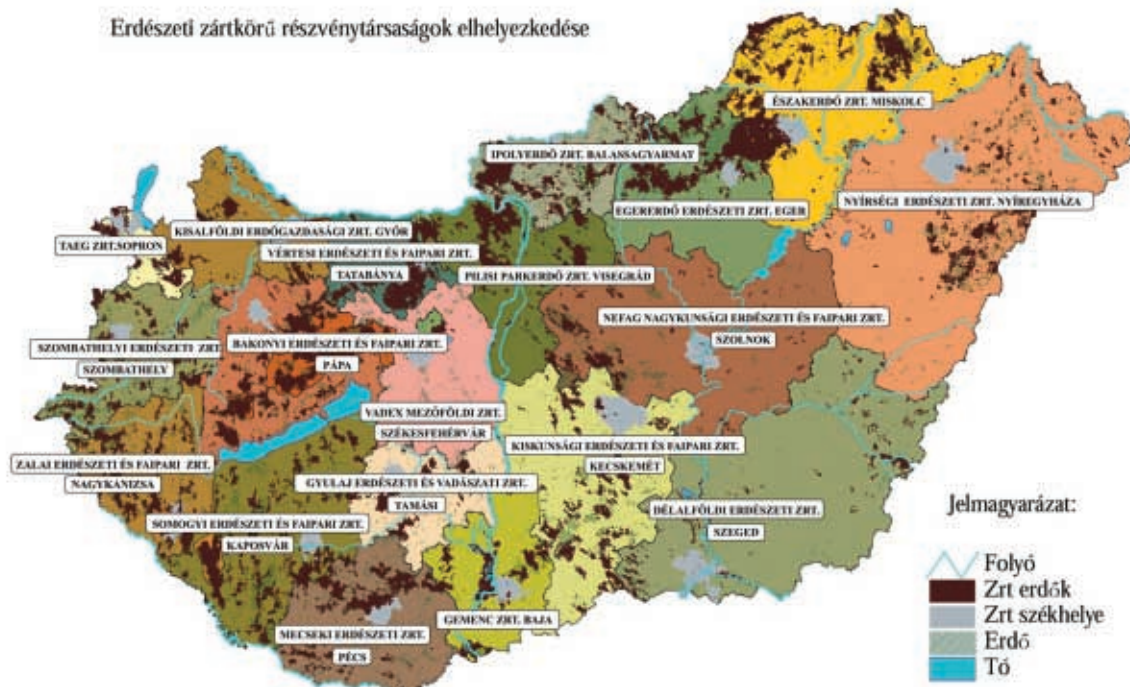
Felelős, gondos tulajdonos az állam

Az erdészeti társaságok mindegyike önálló piaci szereplő. Az ÁPV Zrt.-hez tartozó 19 erdészeti társaság hagyományosan nagyüzem és 14 év óta részvénytársaságokként működnek. 970 ezer hektár, több mint 1000 milliárd Ft értékű állami erdőt kezelnek, 57 milliárd Ft saját vagyonnal. A kezelt erdőterület közel 40%-án olyan különleges természetvédelmi szolgáltatásokat végeznek, valamint rendszeres közjóléti feladatokat látnak el a köz javára — mint például az erdei iskolák, erdei vasutak, pihenőparkok, sétautak, kilátók és berendezések stb. üzemeltetése —, amely mögött bevétel alig van, a költségek pedig jelentősek. A közjóléti, a közhasznú feladatok ellátására külön ellentételezés nélkül a 2006. évben mintegy 2,4 milliárd forintot fordítottak. Mindezt a társaságok úgy biztosítják, hogy közben az erdővagyon tartamos kezelése, védelme, gyarapítása és a fenntartható fejlődése, valamint az erdő biológiai egyensúlyának fenntartása mindenképpen megvalósuljon. Az ilyen sokrétű, különleges, a köz javára végzett, üzleti alapú vállalkozáson túli feladatok elvégzéséhez szükséges, hogy a cégcsoport pénzügyileg tartósan stabilan és jövedelmezően működjön. Az ÁPV Zrt. a tulajdonosi elvárások teljesítése érdekében az elvégzendő feladatok közhasznúsága miatt évek óta és a 2006. év után sem vont el osztalékot, azt visszahagyja az erdővagyon-kezelési feladatok színvonalasabb végzésére. Ezzel együtt a társaságok 2006. évi költségvetési befizetései 4,2 milliárd forinttal haladják meg a költségvetési támogatások összegét. Az elmúlt évben az erdészeti társaságok közel 6000 főnek adtak közvetlenül munkát, továbbá 10 ezer vállalkozásnak és 40 ezer családnak biztosítottak közvetve megélhetést.

Az állami erdők kezelésében fokozottan teret kap a természetközeli technológiák alkalmazása, a fakitermelések során a természetes úton való erdőfelújítás, és különösen a város környéki erdőkben a folyamatos erdőállapotot biztosító módszerek elterjesztése. Folytatódtak a 9,5 milliárd, erdőtulajdonnal nem rendelkező lakosság érdekében történő ökoturisztikai fejlesztések. A 2006. évi dunai és tiszai árvíz utáni helyreállítási munkák az erdősítésekben és erdei infrastruktúrában nagyrészt befejeződtek, ezzel a közel 1,5 milliárd forintnyi kár helyreállítása valósult meg.

Mindezek a folyamatok is visszaigazolják, hogy az állami erdők jó kezekben vannak. Az ÁPV Zrt. erdészeti társaságai az állami erdők vagyonkezelése során eleget tettek a magas szintű szakmai elvárásoknak, a fenntartható fejlődés alapelveinek és a társadalom közhasznú, közcélú igényeinek. Ezt úgy tették, hogy gazdálkodásuk tartósan eredményes volt, ezzel az agrárszektor egyetlen jelentős költségvetési befizetői maradtak. Ezek az eszközök további természetvédelmi és közcélú feladatok finanszírozásához biztosíthatnak forrást. Az erdészeti szakhatóság a szakmai munkát a 2006. évben is társaságonként jónak, illetve kiválóan minősítette.

Erdészeti zártkörű részvénytársaságok elhelyezkedése

A jól teljesítő erdészeti társaságok a 2006. évben 61,1 milliárd forint nettó árbevételt, 1,4 milliárd forint üzemi eredményt és 1,8 milliárd forint adózás előtti eredményt értek el. Az elmúlt évben minden erdészeti társaság nyereségesen gazdálkodott. A saját tőkearányos jövedelmezőség mértéke a bázis időszaki 1,8%-ról a 2006. évben 3,2%-ra nőtt.

Az ágazatok eltérő súllyal és hatékonysággal járultak hozzá a társaságok teljesítményéhez. Az árbevétel 57,7%-át a fakitermelés adta az ágazatok közötti legnagyobb jövedelmezőség mellett. Ezt követi sorrendben a fafeldolgozás, majd a vadgazdálkodás ágazat. A fafeldolgozás technológiája javult, amiben a tulajdonosi tőkeemelések hatása is fontos szerepet játszott. Az intenzív vadgazdálkodás fejlesztésének eredményeképpen érzékelhető a jövedelmezőség javulása. Ma már nem elhanyagolhatóak az olyan egyéb vállalkozás típusú tevékenységek sem mint az autópálya-fásítás, erdőtelepítési szolgáltatás, faanyag felvásárlás, egyéb kereskedelmi tevékenység, valamint ökoturisztikai szolgáltatás.

Az erdészeti társaságok csoportszinten 7,9 milliárd forint beruházást valósítottak meg tavaly, 31,0%-kal többet, mint 2005-ben. A beruházások 55,6%-át saját forrásból, és 31,6%-át tulajdonosi tőkeemeléssel és támogatásból valósították meg.

A beruházások döntően a meglévő fafeldolgozó kapacitások piaci igényekre alapozott technológiai korszerűsítését, bővítését, valamint a természetvédelem igényeit kielégítő fakitermelési technológiák és az erdőgazdálkodás termékkörének, szolgáltatásainak bővítését, azok piacra jutását elősegítő fejlesztéseket biztosították. Kiemelt fejlesztések történtek az informatika — ügyviteli informatika, vezetői információs rendszer, szakmai és térinformatika, terepi adatrögzítés — területén, és az erdő közcélú, közjóléti feladatainak ellátásával kapcsolatos szolgáltatások érdekében.

Állami erdészeti társaságok mérlege (ezer forintban)

Megnevezés	Erdőcsoport	
	2005. év tény	2006. év tény
Eszközök (aktívák) összesen	69 897 746	77 033 009
A Befektetett eszközök	39 857 034	44 584 807
I. Immateriális javak	277 245	335 951
II. Tárgyi eszközök	36 914 967	41 409 595
III. Befektetett pénzügyi eszközök	2 664 822	2 839 261
B Forgóeszközök	28 772 646	31 080 880
I. Készletek	7 578 450	7 281 340
II. Követelések	10 839 982	9 779 268
III. Értékpapírok	3 800 383	4 119 257
IV. Pénzeszközök	6 553 831	9 901 015
C Aktív időbeli elhatárolások	1 268 066	1 367 322
Források (passzívák) összesen	69 897 746	77 033 009
D Saját tőke	53 069 325	56 933 015
I. Jegyzett tőke	21 768 710	22 915 710
II. Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (-)	0	0
III. Tőketartalék	19 399 807	20 677 463
IV. Eredménytartalék	10 488 123	10 961 181
V. Lekötött tartalék	617 128	778 185
VI. Értékelési tartalék	0	0
VII. Mérleg szerinti eredmény	795 557	1 600 476
E Céltartalékok	304 741	397 256
F Kötelezettségek	12 468 629	13 646 363
I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0
II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	3 481 428	2 579 050
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	8 987 201	11 067 313
G Passzív időbeli elhatárolások	4 055 051	6 056 375

Forrás: ÁPV Zrt.

Állami erdészeti társaságok eredménykimutatása (ezer forintban)

Megnevezés	Erdőcsoport	
	2005. év tény	2006. év tény
I. Értékesítés nettó árbevétele	54 772 384	61 098 489
II. Aktivált saját teljesítmények értéke	1 629 090	1 494 529
III. Egyéb bevételek (A)	7 211 911	7 724 098
Egyéb bevételekből	12 004	21 816
visszaírt értékvesztés		
IV. Anyagjellegű ráfordítások	36 865 686	40 655 993
V. Személyi jellegű ráfordítások	17 545 806	19 863 826
VI. Értécsökkenési leírás	2 908 316	3 123 155
VII. Egyéb ráfordítások (A)	5 458 014	5 295 022
Egyéb ráfordításokból: értékvesztés	530 665	503 950
A Üzemi (üzleti) tev. eredménye	835 561	1 379 120
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	670 834	1 153 153
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	557 588	755 045
B Pénzügyi műveletek eredménye	113 246	398 108
C Szokásos vállalkozási eredmény	948 807	1 777 228
X. Rendkívüli bevételek	160 637	95 781
XI. Rendkívüli ráfordítások	149 459	73 367
D Rendkívüli eredmény	11 178	22 414
E Adózás előtti eredmény	959 985	1 799 642
XII. Adófizetési kötelezettség	164 428	199 166
F Adózott eredmény	795 557	1 600 476

Forrás: ÁPV Zrt.

Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt.

89-513-136, 135, 100; 89-513-120,
8500 Pápa, Jókai u. 46.
info@bakonyerdo.hu

DALERD Délalföldi Erdészeti Zrt.

62-425-510, 62-551-340,
62-551-341,
6721 Szeged, Zsótér u. 4/B.
dalerd@t-online.hu

EGERERDŐ Erdészeti Zrt.

36-801-501, 36-801-507
3300 Eger, Kossuth L. u. 18.
egererdo@egererdo.hu

ÉSZAKERDŐ Erdőgazdasági Zrt.

46-501-507, 46-501-505
3525 Miskolc, Deák tér 1.
info@eszakerdo.hu

Gemenci Erdő- és Vadgazdasági Zrt.

79-321-049, 79-326-387, 79-324-181
6500 Baja, Szent Imre tér 2.
gemenc@gemenczrt.hu

Gyulaj Erdészeti és Vadászati Zrt.

74-573-940, 74-473-985
7090 Tamási, Szabadság u. 27.
gyulajrt@axelero.hu

IPLY ERDŐ Zrt.

35-300-769, 35-301-424
2660 Balassagyarmat,
Bajcsy-Zsilinszky u. 10.
titkarsag@ipolyerdo.hu

Kisalföldi Erdőgazdasági Zrt.

96-529-451, 96-526-586
9023, Győr, Corvin u. 9.
kaegr@kaeg.hu

KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.

76-510-400, 412, 76-328-318
6000 Kecskemét, József A. u. 2.
kefag@kefag.hu

Mecseki Erdészeti Zrt.

72-508-212, 200; 72-508-210
7623 Pécs, Rét u. 8.
info@mecsekerdo.hu

NEFAG Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt.

56-512-111, 110, 121;
56-512-121, 120
5000 Szolnok, József A. út 34.
nefag@nefag.hu

NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt.

42-598-456, 42-598-450,
42-598-458
4400 Nyíregyháza, Kótaji u. 29.
info@nyirerdo.hu

Pilisi Parkerdő Zrt.

26-598-050, 051; 26-397-401;
26-398-229
2025 Visegrád, Mátyás kir. út 4.
titkar@pprt.hu

SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt.

82-505-102, 103; 82-505-101
7400 Kaposvár,
Bajcsy-Zsilinszky u. 21.
info@sefag.hu

Szombathelyi Erdészeti Zrt.

94-329-974, 94-329-973
9700 Szombathely, Zanati u. 26.
szombathely.erdo@mail.datanet.hu

TAEG Tanulmányi Erdőgazdasági Zrt.

99-506-830, 810; 99-506-847
9400 Sopron, Honvéd út 1.
titkars@taegr.hu

VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.

22-510-501, 22-327-525
8000 Székesfehérvár, Tolnai u. 1.
posta@vadex.hu

Vértési Erdészeti és Faipari Zrt.

34-310-967, 34-316-226
2800 Tatabánya II., Dózsakert út 63.
verteserdo@t-online.hu

Zalaerdő Erdészeti Zrt.

93-500-201, 200; 93-500-251
8800 Nagykánizsa, Múzeum tér 6.
informatika@zalaerdo.hu

Szépség, érték az erdő fáiban

Hosszú távon biztos az állami erdők jövője Magyarországon

Az erdők egyre szélesebb körben ismertté vált sokrétű jelentőségének és hasznosságának megőrzése és bővítése minden felelősségteljesen gondolkodó magyar állampolgár alapvető érdeke. Az állami erdőgazdálkodás jövőbeni feladatai tehát változatlanok: olyan, szakszerű erdőgazdálkodást kell folytatni, amely nem veszélyezteti az erdő fennmaradását, és lehetővé teszi az erdei haszonvételeket — ezen belül elsősorban a fa, mint megújuló nyersanyag és energiaforrás kinyerését, a vadgazdálkodást —, a természetvédelmi értékek és egyéb hasznos hatások, például a szén-dioxid megkötés; talaj-, víz-, levegővédelem és tisztítóhatás; egészség- és népeségmegőrző képesség sérülése nélkül.

Az állami erdővagyon a kincstári vagyonnak egy sajátos, sokrétű funkcióval bíró szeletét képezi. A természetvédelmi oldalom alatt álló, vagyonekelt erdőterület mintegy 40%-ra tehető része esetében a Kincstári Vagyoni Igazgatóság, míg a többi, nem védett terület felett a Nemzeti Földalap gyakorolja a tulajdonosi jogokat. Az erdőket kezelő részvénytársaságok tulajdonosai az ÁPV Zrt., illetve kisebb hányadban a Honvédelmi Minisztérium. Talán ennyi is elegendő annak érzékeltetésére,

hogy ez a bonyolult tulajdonosi viszonyrendszer a XXI. században nem tartható fenn. Szakmai vélemények szerint a kezelt és a kezelői vagyonnak egy állami vagyonekelt szervezetben kellene összpontosulnia, hiszen az állami erdőgazdálkodás rendszere akkor a leghatékonyabb, ha egyszerű és áttekinthető.

A kincstári erdővagyonnal való gazdálkodás törvényességének letéteményese a rendkívül szerteágazó szakhatósági felügyelet — mezőgazdasági szakigazgatási hivatalok erdészeti igazgatóságai, valamint a környezetvédelmi, vízügyi és természetvédelmi igazgatóságok —, amelyek csakúgy, mint a távolabbi múltban, az erdészeti társaságok 14 éves működése mellett is kiválóan látta el funkcióit. Az állami erdőterületek folyamatosan javuló állapota érzékelteti a jelenlegi rendszer megőrizhetőségét.

Az állami erdészeti társaságoknál hosszú évek során felhalmozódott szellemi tőke, szakértelem és a természeti értékekre építő tradíciók hosszú távon indokolták a szakhatóságok szerepvállalásuk fenntartását. Sőt, az e szervezetekben koncentráció tőke és nagy értékű termelőeszköz-állomány alkalmassá teszi őket arra is, hogy a jelenleg rendezet-

len vagy kifogásolható módon kezelt területek is jövőbeni feladatukat képezzék.

Az Európai Unió tagállamaihoz hasonlóan, hazánkban is egyre erősödik a társadalmi igény, hogy az erdő ne pusztán a társadalom faanyagszükséglete előteremtésének színhelyeül szolgáljon, hanem aktív pihenés-

A fosszilis energiahordozók (kőolaj, szén) rohamosan növekvő felhasználásával felborult az a természetes egyensúly, amely biztosította a szén körforgását a légkör-bioszféra-földkéreg között. A viszonylag gyorsan légkörbe került többlet szén-dioxid üvegházhatást idéz elő, ami bizonyítottan összefügg a Föld klí-

re, a szabadidő eltöltésére is lehessen használni, beleértve a túrázást, a gombagyűjtést, a gyümölcszedést és az élővilág megfigyelését is. Az állami erdő bővülő közcélú feladatainak ellátását önálló működésre alkalmas, gazdasági szempontból hosszú távon stabil, tőkeerejéből adódóan életképes szervezet tudja biztosítani, ami Magyarországon hagyományosan az állami erdőgazdálkodás intézményrendszerére.

Az állami erdőgazdálkodók önfenntartó módon vigyázzák és gyarapítják a rájuk bízott erdővagyonot úgy, hogy a fakitermelésük során kevesebb fatömeget termelnek ki, mint amennyi megterem, ezért az állami erdők élőfakészlete évről évre bővül. A gondos gazdálkodás jelentősége az iparosodással sajnálatosan együtt járó környezet-szennyezési problémák tükrében felbecsülhetetlen.

májának megváltozásával. Az erdő szerepe a globális szénháztartásban és a klíma alakulásában rendkívüli. Az óceánok planktonállománya után az erdők a Föld légkörének leghatékonyabb szén-dioxid megkötői. Az erdőterületek növelése, megőrzése a globális szénforgalom szinten tartásához nagymértékben hozzájárul.

A hazai erdőkben lekötött összes szén mennyisége mintegy 400 millió tonna. Mivel a kibocsátás országosan 16 millió tonna/év, az erdőállományok mintegy 25 év kibocsátását tárolják. A Földön naponta 375 négyzetkilométer erdőterület — ez évente Görögország nagyságának felel meg — csökkenés következik be. Magyarországon és az Európai Unióban azonban az erdőterület folyamatosan növekszik. A hazai állami erdőgazdálkodás tehát folyamatosan javítja a szénmérleget.

Tudja-e...

- ◆ hogy a csalán egészen fiatal levelei összezúzva állatoknak takarmány, főzve teaként ivaló, a szárának rostjait meg lehet szőni mint a kenderét, gyökerei konyhasóval vegyítve szép sárga festékül szolgálnak;
- ◆ hogy az erdészek 1 ha területre 10 000 tölgycsemetét ültetnek, melyből 200–250 db éri meg a vágásérett kort;
- ◆ hogy a tiszafa egyetlen nem mérgező része a magot körülvevő vörös húsos magköpeny;
- ◆ hogy a „farkas” előnevű növények mérgezőek, pl: farkasalma, farkaskutyatej, farkasszőlő, farkasölő sisakvirág, farkasboroszlán stb.;
- ◆ hogy az „úttilaput köt a talpa alá” szólásmondás arra ad magyarázatot, hogy a hosszú úton a cipő feltörése ellen gyulladáscsökkentőként alkalmazták;
- ◆ hogy a mindenki által ismert kékvirágú mezei katángból készítik a pótkávét, azaz a cikóriakávét, a gyerekeknek koffeinmentes tejeskávéként adják;
- ◆ hogy a beceneven emlegetett „suszterbogár” nem bogár, a kaszaspók nem pók, az övesbagoly nem madár, a fülbemászó pedig nem mászik az ember fülébe;
- ◆ hogy a Mecsek-teát az erdőben található nagylevelű méhfűből főzik;
- ◆ hogy a kökény virágzata teaként hashajtó, viszont a terméséből készült lekvár hasfogó;
- ◆ hogy a fekete bodza szárított virágai meghűléses betegségek esetén izzasztószerként nagyobb mennyiségben fogyasztva hatásosak? Friss hajtása nagyon erős hashajtó. Bogyójából C vitaminban dús, finom lekvár készíthető;
- ◆ hogy az erdei mályva, más néven papsajtmályva száraz lomblevelei a száj, torok, gyomor és a bélrendszer gyulladásainak enyhítésére használhatók és a gyulladás okozta fájdalom csillapítására?

Megnyugodni az erdő ölében

Hívogató élményt, kalandokat ígérnek az erdei kirándulások

Élmények, felejthetetlen pillanatok, órák a gyermekkorból, melyek a felnőttkorba is elkísérnek. Őszi lomb, csigaház, érdekes kavics vagy szép naplemente, melyek valós vagy jelképes hátizsánkunkba kerülnek. Hol van ez a csodálatos, pazarlóan jótékony hely? Itt van körülöttünk, hiszen ez a magyar erdő! És hogyan lehet ebbe a csodálatos világba eljutni? Ebben segítenek az erdőgazdaságok. Közhely, hogy a XXI. század embere leterhelt, rohan és kevés az ideje. Ezért kínálják az állami tulajdonú erdők az aktív pihenés, a természetre való rácsodálkozás megnyugtató lehetőségét. Az erdőből pedig üres kézzel, üres lélekkel nem lehet hazatérni.

Normafa, Dobogókő, Csóványos, Szalajka-völgy — évente milliók által látogatott kirándulóhelyek. Kevesen gondolnak rá, de a kirándulások, erdei élmények legnagyobb részének az állami erdők adnak otthont. Az idejüket a zöld turizmus éve, ezért különösen a figyelem középpontjába került az erdők közjóléti szerepe. Az egész társadalmat megcélozza a kitűzött cél: az év végére a lakásból kilépve minél többen tudják, hogy merre kell indulni a legközelebbi erdei pihenőhely, természeti látványosság felé.

Az erdők közjóléti szerepének kihangsúlyozása a magyar erdészet egyik legjelentősebb hozzájárulása a nemzetközi erdészeti politika modernizálásához. A közjóléti szerep előtérbe helyezése nagyban köszönhető az 1969-ben létrehozott, a főváros környéki erdőket kezelő, Pilis Állami Parkerdőgazdaság gyakorlati tapasztalataiból levont következtetéseknek.

Napjainkban egyre nő az érdeklődés a szabadban eltölthető,

egészséges életmódhoz kapcsolódó szabadidős tevékenységek iránt. Ezek legfontosabb színtere az erdő. Csak a főváros tágabb környezetének parkerdeiben évente 10 millió látogatónapot regisztrálnak. A látogatási szokások átalakulóban vannak. A városhoz közel egyre több a napi rendszerességgel futó, sétáló, babakocsit toló városi polgár. A lakott területektől távolabb eső erdőket pedig hagyományosan a bakancsos turisták keresik fel.

Az állami erdők gondozói sokszor történelmi, 100–150 éves múltra visszatekintő parkerdei infrastruktúrát tartanak fenn. Erdészeti kezelésben van számtalan kilátó, több ezer kilométer jelzett turistaút, kerékpárút és sétaút, tanösvények, természeti és kulturális értékeket bemutató kiállítóhelyek. A Zempléni Gemencig, Zalától Nyírségig, a Vértestől a Mecsekig számos helyen kiépí-

Egy csepp Mecsextrém Különleges erdei park Pécsen

Van egy hely az országban, amely az aktív kikapcsolódás szerelmeseinek különleges élményeket kínál: a Mecsextrém Park. A Pécs melletti vadon kellős közepén, mégis modern környezetben lévő Park koncepciója Európa-szinten is párját ritkítja. A játékelemek elrendezésénél elsődleges szempont volt, hogy az „extrém” szórakozásra vágyók és a családok számára is igazi vonzerőt teremtsenek. Az alapötlet olyannyira sikeresnek bizonyult, hogy a park 2006-os megnyitása óta folyamatosan bővül.

Az adrenalinbombáról a szédítő iramban robbogó quadok, a háromdimenziós élményt nyújtó zorb, gokart- és hegyikerékpár-pályák gondoskodnak; az izmokat kötélpálya, mászófal dolgoztatja meg. A játékos kedvűeket csúszdák és a játszóház emeletei várják, a természetbarátokat pedig kirándulások kalauzolják a vadonba. Vérérdítők különlegesség a legújabb „szerzemény”, az erdei bob.

tett erdei kisvasutak nemcsak vasúttörténeti ritkaságok, hanem vonzó turisztikai célpontot is jelentenek.

A köz javát szolgáló erdők fenntartása sok gonddal jár. Míg az erdőgazdaságok a mai társadalmi elvárásoknak megfelelően alakítják át gazdálkodási módszereiket, a létrehozott értékeket semmibe véve a társadalom egy része továbbra is személteládként használja az erdőket. Ilyen szempontból legterheltebbek a parkerdőként funkcionáló és településközelben erdőtüntők. Például a Budapest környéki parkerdőkből évente 9000 köb-

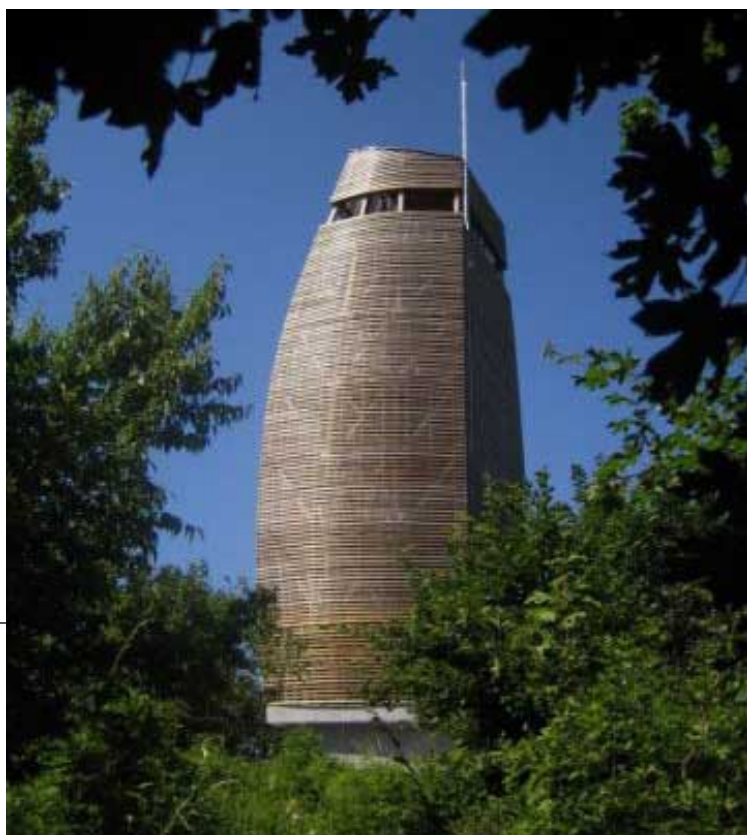

erdőkben, hanem például a debreceni Nagyerdőben is találunk hajléktalanokat. A megoldás ugyanúgy társadalmi szándék és felelős szerepvállalás kérdése, mint például a védett erdőterületen való terepmotorozás megakadályozása. E problémák kezelésére az erdőgazdálkodó minden jóakarata — és pénze — kevés.

A gyümölcs azonban talán hamarosan beérik. Hiszen Magyarországon az állami erdőgazdálkodókhoz köthető az erdei iskolák népszerűségének megteremtése. A környezeti tudatformálás a Föld jövőjének záloga. Az örömtelen töretlen érdeklődés következtében az erdészeti erdei iskolák kapacitásuk felső határáig fogadnak csoportokat. A pedagógusokat segítő erdész szakemberek jelenléte biztosítja az oktatás magas színvonalát. A helyben lévő tudás felhasználása kedvező árak kialakítására ad lehetőséget. Így a korszerű ismeretek mindenki számára elérhetőek.

Hazánkban az erdőterület szabadon látogatható. Csak rajtunk múlik, megismerkedünk-e rejtegyeivel, magunkba szívjuk-e frissítő levegőjét. Azonban sétáink, önfeledt játékunk, hosszú túráink során se feledkezzünk meg arról a tömérdek munkáról és törődésről, amely megteremti számunkra a felüdülés lehetőségét.

Számtalan kilátó van erdészeti kezelésben

Az állami erdők Magyarországon

Kiadják az ÁPV Zrt. erdészeti társaságai

Felelős kiadó: Koleszár István ügyvezető igazgató

A szerkesztőbizottság vezetői: Gémesi József ügyvezető igazgatóhelyettes és Káldy József vezérigazgató

A szerkesztésben közreműködtek az állami erdészeti részvénytársaságok

Fotók: Az erdészeti részvénytársaságok archívuma, Németh János, Gyarmati Csaba, Körtvélyesi László

Kivitelezés: Ferling PR & Communications Kft. • Nyomdai munkák: V-TESA, Pécsvárad

Megjelent: 160 ezer példányban • 2007. június